

**Plaatsingslijst van het archief van de Provinciale Metaalbewerkersbond-
Antwerpen
(1927 - 1990)**

(S/1992/538)

Martine Vermandere

Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis
1993

INLEIDING

Omvang: 48 archiefdozen, 87 beschrijvingen

De archiefvormer

Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werd de in 1909 opgerichte Provinciale Metaalbewerdersbond totaal uit verband gerukt. Vanaf 1944 startte de metaalvakbond terug in het gebouw van de Belgische Transportarbeidersbond (BTB) op de Paardenmarkt. Van daaruit voerde de PMB propaganda en werden de eerste acties gevoerd voor de heropbouw van de PMB. Deze naoorlogse periode kenmerkt zich door de verovering van de 48-urenweek, de achturedag, de strijd voor betere pensioenen, betaald verlof, ziekteverzekering en overlegsyndicalisme.

Het archief

In tegenstelling tot PMB - Mechelen, is hier slechts een fractie van de documenten bewaard gebleven. Voor de periode vóór de Tweede Wereldoorlog bevat het archief slechts stukken betreffende de arbeidsvoorwaarden op de scheepswerven (1927, 1936-1990). Er zijn ook geen stukken over de oorlogsjaren, noch verslagboeken. Wèl geeft het een beeld van het vakbondswerk in de Antwerpse metaalverwerkende bedrijven, waaronder materiaal rond de wetgeving betreffende de sociale zekerheid, de vorming van afgevaardigden, nationale en internationale contacten met metaalvakbonden, het Nationaal Paritair Comité Metaal, de stakingen en het faillissement bij Boelwerf en Cockerill Yards.

Afkortingen

ABVV	: Algemeen Belgisch Vakverbond
ACV	: Algemeen Christelijk Vakverbond
ATEA	: Automatic Electric
CAO	: Collectieve Arbeidsovereenkomst
CMB	: Centrale der Metaalbewerders van België
CCMB	: Christelijke Centrale der Metaalbewerders van België
EFM	: Europese Federatie van werknemers in de metaalindustrie
EMF	: European Metalworkers' Federation in the Community
FEM	: Fédération Européenne des Métallurgistes dans la Communauté
IMF	: International Metalworkers' Federation
NPC	: Nationaal Paritair Comité
OECD	: Organization for Economic Co-operation and Development
PMB	: Provinciale Metaalbewerdersbond
RMZ	: Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid
ZIV	: Ziekte- en Invaliditeitsverzekering

PLAATSINGSLIJST

1. Dossiers

Vakbondswerk in de metaalverwerkende bedrijven (beginletters N tot en met S)
1944-1980
2. Dossiers

Vakbondswerk in de metaalverwerkende bedrijven (beginletters H tot en met M)
1947-1981
3. Dossiers

Vakbondswerk in de metaalverwerkende bedrijven (beginletters S tot T)
1946-1980
4. Knipsels

Betreffende rechtsstatuut (rechtspersoonlijkheid) van de vakbonden
dec. 1975
5. Cursussen, notities, toespraak

Industriële betrekkingen werkgevers- en werknemersorganisaties (de organisatie van het bedrijfsleven in België), geschiedenis en structuur van het ABVV, de Internationale Vakbeweging, Administratie van de Vakbond, Theorie en Praktijk van de Vakbeweging, Geschiedenis der Belgische Arbeidersbeweging
1961, 1975-1976 en z.d.

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal :
"Met een vakverbond naar een nieuwe wereld", s.d.
Centrale der Metaalbewerkers van België : "Statuten", s.d.
"Statuut van de Antwerpse Arrondissementalfederatie van de Belgische Socialistische Partij en Reglement van de Partijafdelingen", 1966
"Redevoering van de Heer Detiège betreffende de wetsontwerpen houdende de Rijksmiddelenbegroting en de begroting van de buitengewone ontvangsten, ... voor het dienstjaar 1962", 16/XI/1961)
6. Werkdocumenten, nota's, programma's, verslagen, toespraken, briefwisseling, resoluties, omzendbrieven

Kongressen van de Centrale der Metaalbewerkers van België (CMB) + Buitengewoon Kongres ABVV "interne organisatie"
1970, 1972-1973, 1976, 1978-1979
7. Nota's

Studies uitgevoerd door het Emile Vandervelde-Instituut betreffende de pers (buitenlandse pers, concentratie van de Belgische pers, handelsreclame op de televisie),

de Europese Gemeenschap en de economie
1969

8. Brochures, wetten, briefwisseling, knipsels

Organisatie van het bedrijfsleven : nationaal akkoord betreffende de werking van de ondernemingsraden en comités voor Veiligheid en Gezondheid, Instituut voor Bedrijfsrevisoren
1947-1965

9. Brochures, wetten, nota's, knipsels, cursus

Wetgeving omtrent de Paritaire Comités en de Werkrechtersraden
1950-1970

10. Specimen, wetten, knipsels, omzendbrieven, verslag

Wetgeving omtrent sociale verhoudingen : Collectieve Arbeidsovereenkomsten en de Paritaire Comités (+ wetsontwerp Servais)
1963-1977

11. Briefwisseling, nota's, verslagen, omzendbrieven, reglementen, knipsels

Bevoegdheid, samenstelling en werking Nationaal Paritair Comité (NPC) Metaal
1951-1968

12. Knipsels, nota's, omzendbrieven, briefwisseling, rapporten, statuten

Voordelen voor georganiseerde (gesyndiceerde) werknemers
1961-1967

13. Briefwisseling, verslagen, knipsels, omzendbrieven, nota's

Bespreking en reglementering van de arbeidsvoorwaarden op de scheepswerven
1936-1969

14. Werkdocumenten, briefwisseling, knipsels, verslagen, pamflet, nota

Staking van lassers bij Boelwerf Temse
1984

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal :
"De Zaat. Wekelijks informatieblad van Boelwerf NV", jg. 1983, 1984, 1985)

15. Werkdocument

Wijziging overeenkomst tussen NV Boelwerf en de vakbonden betreffende het bedrijfspensioen arbeiders
28 juni 1978

16. Briefwisseling, knipsel, pamflet

Sociaal Fonds voor de sociale begeleiding van de herstructurering van de grote scheepsbouw, moeilijkheden op de Boelwerven + arbeidersprotest
1985-1986
17. Nota's, verslag

Internationale kontakten betreffende de scheepsbouw : OECD Council on Shipbuilding, bijeenkomsten Europese Federatie van werknemers in de metaalindustrie (EFM), International Metalworkers' Federation (IMF)
1985-1986
18. Briefwisseling, omzendbrieven, knipsels, nota's, notulen, lijsten, specimina, pamfletten, werkdocumenten

Vakbondswerk NV Boelwerf o.m. verzoeningsbureau, paritaire comités, stakingen en acties, Sociaal Fonds voor de sociale begeleiding van de herstructurering van de grote scheepsbouw
1969-1983
19. Knipsels, briefwisseling, pamfletten, notities, cursus

Betreffende de Eenheidswet en de verkiezingen
1960-1961
20. Verslag, manuscript

Jaarwerking van de PMB - Antwerpen en zijn afdelingen
1960-1961
21. Dossier, omzendbrieven, knipsels, notulen, pamfletten, nota's, briefwisseling, notities, werkdocumenten

Staking en vakbondswerk Cockerill-Yards Hoboken
1962-1981
22. Verslag, brochure

Enquête van de Europese Federatie van werknemers in de metaalindustrie (EFM) betreffende de lonen, arbeidsduur en aanvullende sociale zekerheid op enkele Europese scheepswerven + uiteenzetting over de scheepsbouwnijverheid in Azië op het Fourth IMF Shipbuilding Seminar te Seoul (Korea)
1984
23. Briefwisseling, knipsels, nota's, werkdocumenten

Geschillen en staking bij NV Boelwerf Hoboken (o.m. wegens afdanking delegees) + 2de Rondetafelconferentie Scheepsbouw
1986-1989

24. Toespraak

Luc. Willemkens (Algemeen Secretaris PMB - Antwerpen) over toestand van de scheepsbouw en de sloopsherstelling in België op de Wereldconferentie van de scheepsbouw te Helsinki
1 sept. 1987 (in NL. en Fr.)
25. Nota

Uitgaande van de CMB over scheepsbouw en sloopsherstelling
7 sept. 1982
26. Lijsten, briefwisseling, ontwerp, verslagen, brochure

Fonds voor Bestaanszekerheid van de metaalverwerkende nijverheid
1964-1978
27. Akten, briefwisseling, brochure, werkdocumenten, omzendbrieven

Akkoord betreffende de syndicale waarborgen in de metaalnijverheid
1965-1966
28. Omzendbrieven, nota's, knipsel, briefwisseling

Betreffende het probleem der "syndicale grenzen" (uitmaken welke arbeider onder welk paritair comité ressorteert) + mutatie van leden van een centrale naar een andere
1965-1968
29. Werkdocumenten, briefwisseling, nota's, knipsels, omzendbrieven, pamfletten, specimen, perscommuniqué

Geschillen, vakbondswerk, herstructurering, betoging Cockerill Yards Hoboken en Boelwerf NV Temse
1980-1986

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal :
"De Zaat", 19/IX/1986)
30. Lijsten, briefwisseling, specimen, omzendbrieven, nota's, knipsels, ontwerpen, pamflet, verslag

Fonds voor Bestaanszekerheid van de metaalverwerkende nijverheid
1958-1983
31. Knipsels, nota's, brochures, specimina

Wetgeving betreffende kinderbijslag, tegemoetkomingen aan mindervaliden, tegemoetkomingen aan gebrekkigen en verminkten
1958-1970

32. Omzendbrieven, knipsels, brochures, nota's
NPC Metaalbouw : onthaal, beroepsopleiding en lonen jongeren
1959-1968
33. Uitnodigingen, notulen, briefwisseling, knipsels
Vergaderingen van het Nationaal Paritair Comité voor de Metaalbouw :bevoegdheid en samenstelling NPC, prestaties van algemeen belang in vreedstijd (opeising arbeiders), gewaarborgd weekloon, sluiting van onderneming, klein verlet, ondernemingsraad, bijkomend pensioen, loonstelsels tegen rendement, statistiek lonen, absentisme, arbeidscontract en diversen
1952-1964
34. Knipsels, omzendbrieven, briefwisseling, specimen
Faillissement Cockerill Yards Hoboken
1981-1982
35. Notulen, briefwisseling, knipsels, nota's
Staal- en ijzergieterij Allard Turnhout
1946-1981
36. Knipsels, brochures, omzendbrieven, briefwisseling, werkdocumenten
Wetgeving betreffende arbeidsongevallen en beroepsziekten (+ Gemeenschappelijke Verklaring over de voorkoming van arbeidsongevallen en beroepsziekten)
1956-1978
37. Omzendbrieven, nota's, knipsels, werkdocumenten
Eenheidswet, sociale programmatie, syndicale eisen + de toestand in de Begische metaalindustrie
1959-1962
38. Brochures, omzendbrieven, notities, knipsels, briefwisseling, wetten
Jaarlijks verlof en feestdagen
1952-1978
39. Uitnodigingen, notulen, werkdocumenten, nota's, knipsels
Vergaderingen Nationaal Paritair Comité Metaalbouw betreffende lonen en index
1953-1968
40. Brochures, briefwisseling, omzendbrieven, knipsels, nota's
Bepalingen betreffende de gezondheid van de arbeiders : Comité voor Veiligheid en

Gezondheid, "Algemeen reglement voor de bescherming van de arbeid", "Veiligheid en hygiëne bij het werk",
1951-1966

41. Briefwisseling, notulen, perscommuniqués, omzendbrieven

Kontakten CMB en PMB - Antwerpen + Nationaal Comité, financiële gegevens, Commissie Vrouwen, Commissie Jongeren, Commissie Gepensioneerden, Commissie Veiligheid, Huis Metaalbewerker Melreux, buitenlandse organismen en delegaties, andere provinciale afdelingen CMB en beslissingen Uitvoerend Komitee
1981

42. Knipsels, omzendbrieven, brochures, briefwisseling, nota's

Wetgeving betreffende en vergoeding voor Sociale Promotie
1963-1974

43. Knipsels, omzendbrieven, werkdocumenten, brochures, nota's

Wetgeving met betrekking op een tijdelijke betrekking en werkloosheid
1953-1978

44. Brochures, knipsels

Bepalingen betreffende de gezondheid van de arbeiders : arbeidsgeneeskundige diensten, brandveiligheid, Comités voor Veiligheid en Gezondheid, algemeen reglement voor de arbeidsbescherming
1959-1971

45. Knipsels, omzendbrieven, notulen, pamfletten, briefwisseling, nota's, werkdocumenten, verslagen, brochure, lijsten

Atlas Copco Airpower NV Wilrijk
1948-1982

46. Nota's, knipsels, briefwisseling, werkdocumenten, verslagen, omzendbrieven, notulen

Scheepswerf Cockerill (Cockerill Yards)
1941-1969

47. Specimina

"Vragen en antwoorden betreffende de toepassing van de sociale wetgeving" (bulletin van het Inlichtingscentrum voor Sociale Diensten) over : gelijktijdige toepassing verschillende wetten, handelsreizigers, eretekens arbeid, arbeidscontract, bediendencontract, gewaarborgd weekloon, klein verlet, RMZ, ZIV, werkloosheid, pensioen, kinderbijslag, jaarlijks verlof, feestdagen
1960-1965

48. Knipsels, nota's

- Wetgeving betreffende ziekte- en invaliditeit
1955-1966
49. Notulen, briefwisseling, knipsels, omzendbrieven, statuten
- Vakbondswerk in de sector "garages"
1952-1968
50. Werkdocumenten, briefwisseling, akten, notulen
- Sociaal Fonds voor de herstructurering van de grote scheepsbouw, faillissement
Cockerill Yards, CAO's NV Scheepswerven
1982
51. Briefwisseling, nota's, omzendbrieven, knipsels, notulen, brochures
- Vergaderingen van het Nationaal Paritair Comité voor het garagebedrijf (o.m.
arbeidsduur, zondagwerk, afwijking arbeidscontrole, syndicale afgevaardigden,
pompisten, veiligheid, feestdagen, jaarlijks verlof, schoolpremie, laureaten van de
arbeid, wegehulp, samenstelling en bevoegdheid NPC, kredieturen jongeren, sluiting
onderneming, onthaal jongeren, Fonds voor Bestaanszekerheid voor het Garagebedrijf)
1956-1968
52. Briefwisseling, nota's, knipsels, notulen
- Vakbondswerk en acties Cockerill (Yards) Hoboken
1936-1968
53. Notulen, knipsels, rapporten, briefwisseling
- Nationaal Paritair Comité voor de Metaalbouw : sociale akkoorden van augustus 1960
en februari 1962 + overeenkomsten van mei 1952 en juli 1955
1952, 1955, 1960, 1962
54. Knipsels, brief, omzendbrief
- Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid (RMZ) en Sociale Secretariaten
1953-1970
55. Omzendbrieven, knipsels, nota's, brochures, notulen
- Wetgeving betreffende het gewaarborgd weekloon (bij arbeidsongevallen, militaire
dienst, ziekte, huwelijk overlijden e.d., anciënniteit) + klein verlet
1959-1971
56. Knipsels, notities, brochures, werkdocumenten, briefwisseling
- Wetgeving betreffende vrouwen- en kinderarbeid, buitenlandse arbeiders, huisarbeid,
arbeidscontract, bediendencontract, leercontract, fabriekssluitingen, statuut sociaal

- bemiddelaar
1959-1979
57. Brochure, werkdocumenten
- Arbeidsvoorwaarden bij Boelwerf NV en Scheepswerven NV (opvolger Boelwerf)
1981-1982 en z.d.
58. Notulen, nota's, lijsten, knipsels, werkdocumenten
- Vakbondswerk bij ATEA Berchem (telecommunicatienijverheid)
1969-1981
59. Brochures, notulen, nota's, omzendbrieven, knipsels, statuten, briefwisseling
- Fonds voor Bestaanszekerheid van de Metaalverwerkende Nijverheid
1964-1977
60. Nota's, werkdocumenten, knipsels, notulen, brochure, briefwisseling
- Fondsen bestaanszekerheid in de metaalverwerkende nijverheid
1960-1965
61. Notulen, omzendbrieven, nota's, knipsels, werkdocumenten
- Vergaderingen Nationaal Paritair Comité voor de Metaalbouw (o.m. syndicale delegatie, verlof, feestdagen, bescherming loon, werk door gepensioneerden, mindervaliden, zondagsrust)
1947-1967
62. Documentatiemap
- Betreffende economische ontwikkelingen in de scheepsbouw en sloop
1979-1989
63. Omzendbrieven, nota's, knipsels, brochures
- Wetgeving betreffende arbeidsduur, zondagsrust, arbeidsreglement en bescherming loon
1953-1978
64. Nota's, pamfletten, briefwisseling, knipsels
- Vakbondswerk bij ATEA Berchem (o.m. lonen, vijfdaagse week, overwerk, menselijke betrekkingen, afdankingen, veiligheid, manifestaties, eindejaarspremie)
1946-1966
65. Knipsels, specimina, briefwisseling, omzendbrieven, brochure, artikels, toespraken, affiches, verslagen, pamfletten, perscommuniqué, lijst

Staking Boelwerf Temse (10/IV/1981 tot 6/IX/1981) tegen 128 afdankingen + staking omtrent eindejaarspremie en acties tegen onderbetaling van onderhoudspersoneel 1980-1982

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal :
"Stakersdagboek", Epo, 1981)

66. Briefwisseling, lijsten, nota's, balansen, verslagen, akten, pamfletten, perscommuniqué, toespraken, omzendbrieven, resolutie

Vakbondwerk bij herstructurering Cockerill Yards Hoboken
1979-1984

67. Brochures, knipsels, pamfletten, verslagen, briefwisseling, balans

Vakbondswerk Boelwerf Temse (o.m. geschil betreffende stellingmakers en incident met ACV-lid Danny Lijssens) + "open dossier Jan Cap" van de CCMB (ACV)
1979-1983

68. Knipsels, nota's, briefwisseling, verslagen

Faillissement Cockerill Yards en voortzetting van de werking door NV Scheepswerven
1981-1985

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal :
"ABVV Antwerpen : Een bruisende vakbond in een dynamische regio. 15de Statutair Congres 1988-1990", 1991

69. Dossiers

Vakbondswerk in de metaalverwerkende bedrijven (beginletters D tot en met F)
1949-1977

70. Knipsels, brochures, werkdocumenten

Wetgeving betreffende pensioenen
1962-1970

71. Dossiers

Vakbondswerk in de metaalverwerkende bedrijven (beginletters C tot en met D)
1944-1981

72. Briefwisseling, omzendbrieven, nota's, brochure, notulen, werkdocumenten, knipsels, verslagen, pamfletten

Vakbondswerk scheepsbouwwerven Boel Temse
1944-1969

73. Omzendbrieven, verslagen, knipsels, briefwisseling

Vergaderingen van het Nationaal Paritair Comité voor de Metaalbouw (o.m. arbeidsduur, menselijke betrekkingen en productiviteit)
1952-1968

74. Dossiers

Vakbondswerk in de metaalverwerkende bedrijven (beginletters A tot en met B)
1954-1980

75. Dossiers

Vakbondswerk op de scheepswerven (o.m. De Durme, De Wachter, Herbosch, Kruibeke, Maes, Meyntjens, Rupelmonde, Sint-Pieter, Smidts, Verschueren, Fulton)
1927, 1944-1969

76. Dossiers

Vakbondswerk in de metaalverwerkende bedrijven (beginletters B tot en met C)
1944-1980

77. Briefwisseling, knipsels, brochures, omzendbrieven, werkdocumenten, nota's

Wetgeving betreffende maatschappelijke zekerheid, arbeidsongevallen, feestdagen, jaarlijks verlof, gezinsvergoedingen, pensioenen, werkloosheid, ziekteverzekering, arbeidscontract
1954-1969

78. Dossiers

Vakbondswerk in de metaalverwerkende bedrijven (beginletters F tot en met H)
1946-1980

79. Dossiers

Vakbondswerk in de metaalverwerkende bedrijven (beginletters V tot en met W)
1944-1981

80. Omzendbrieven, notulen, werkdocumenten, knipsels, briefwisseling, nota's, verslagen

Werkgroep "Haven" - ABVV - Gewest Antwerpen, Raad van Overleg voor de haven van Antwerpen
1981-1985

81. Nota's

Info - fiches van de Vlaamse intergewestelijke betreffende o.m. tewerkstellingsplan voorzitter Vlaamse Executieve, oprichting van een Fonds voor Huisvestingskrediet (wetsvoorstel Egelmeers), wetsontwerp houdende fiscale en begrotingsbepalingen, nationale sectoren - Cockerill-Sambre, aankoop F-16, Dienst voor

nijverheidsbevordering, besluiten Economische Werkgroep "Havens", taak Culturele Centrale, Plan Gandois, bouwverzekering, regionalisering industrieel beleid, Werkgroep "Beernaert" (industrieel beleid)
1983

82. Omzendbrieven, notulen, nota's, werkdocumenten

Vlaamse Intergewestelijke van het ABVV Overlegkomitee "Havens", Werkgroep "Haven" - ABVV Gewest Antwerpen, Raad van Overleg voor de haven van Antwerpen
1974-1980

83. Knipsels, brochures, nota's, specimina

Betreffende de haven van Antwerpen
1979-1983

84. Verslagen, nota's, perscommuniqué

Raad van Overleg voor de Haven van Antwerpen
1977-1980

85. Verslag

"Standpunten inzake havenproblemen" voorgedragen door L. Heyrman, algemeen secretaris van het ABVV - Antwerpen op de Algemene Vergadering van de Raad van Overleg voor de Haven van Antwerpen
okt. 1971

86. Verslagen, nota's

Raad van Overleg voor de Haven van Antwerpen
1981-1984

87. Verslagen, nota's, omzendbrieven

Raad van Overleg voor de Haven van Antwerpen, Nationale Commissie voor het Havenbeleid
okt. 1984 - maart 1985

Iconografie; uitgelicht

-. Dasspelden (2), bronzen medaille voor jubilaris, sleutelhanger, marmeren presse-papier
n.a.v. 100 jaar PMB - afdeling Antwerpen
1986 en z.d., 5 stukken